

HIVA

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR **ARBEID EN SAMENLEVING**

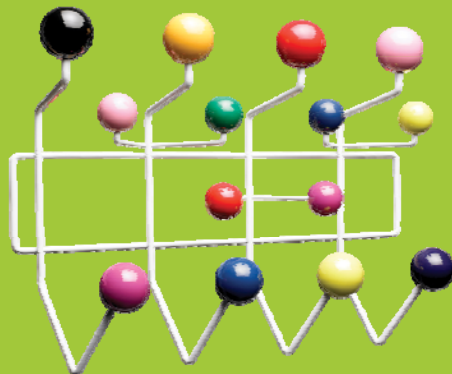
K.U. LEUVEN

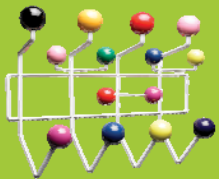
Subsidies en duurzame ontwikkeling: casestudies in het Vlaamse landbouw- en woonbeleid

Kris Bachus

19 december 2011

- Wat is een subsidie?
- Wat zijn de effecten van subsidies?
  - Theoretisch kader;
  - voor- en nadelen van subsidies

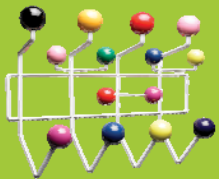

“Geïntegreerde Subsidie-Evaluatiekader”

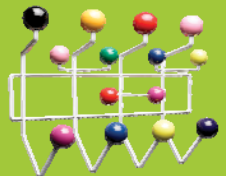
→ niet geschikt voor inventarisatie; wel in de diepte (cases)

Onderdelen:

1. beschrijving van de doelstellingen
  2. Het subsidiedesign (‘classificatie’)
  3. Effectiviteitsanalyse
  4. Neveneffectenanalyse
  5. Impact van hervormingen
- } Sociale, economische en milieueffecten

- Raadplegen bestaande studies en beleidsdocumenten;
- Beschikbare kwantitatieve informatie verzamelen;
- Interviews
- expertworkshop

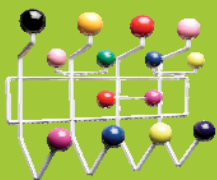
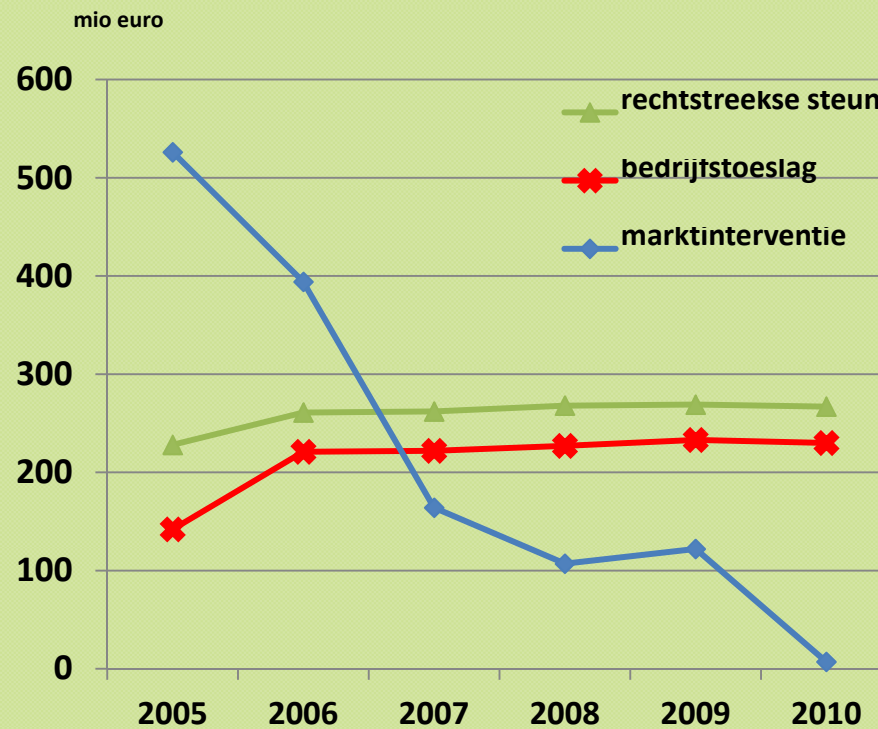

Case 1 toeslagrechten

- ‘Pijler I-steun’
- Vroeger: gekoppeld aan productie
- ‘directe inkomenssteun’
- bedrijfstoelag
- Steun gekoppeld aan areaal
- Tendens: steeds verdere ontkoppeling

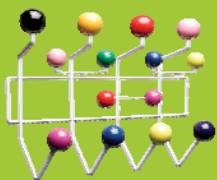

- GLB: Beleid al decennialang in hervorming: ontkoppeling

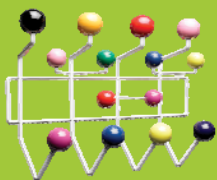
Doelstellingen

- Hoofddoelstelling: **garanderen van een leefbaar inkomen voor de Vlaamse landbouwers in bepaalde deelsectoren**

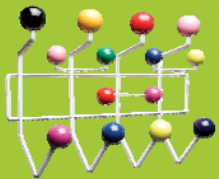
Economische impact

- Rundveesector (vooral vleesvee): erg afhankelijk → zonder moeilijk overleven;
- Akkerbouw slechts beperkte impact;
- Tuinbouw, varkens, pluimvee: geen steun;

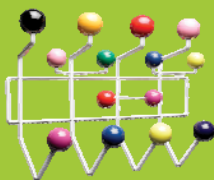

Sociale impact

- De steun is ongelijk verdeeld, maar minder dan in veel andere landen;
- Regressief in absolute termen; progressief in relatieve termen;

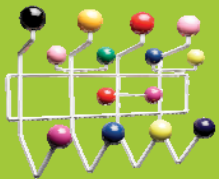

- Ontkoppelde steun veel kleinere negatieve impact;
- Vasthouden aan de 'historische productie' is negatief;
- Randvoorwaarden (cross compliance): weinig ambitieus;
- Bodemerosie: positieve impact

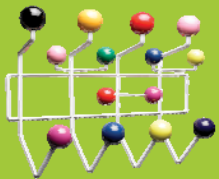
Impact van hervormingen

- Brandend actueel: voorstellen van de commissie
- Toekomst: nog meer groene accenten;
- Meer bescherming tegen (inkomens)risico's

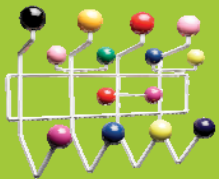
Aanbevelingen landbouwcase

- Meeste werk al gebeurd;
- Ambitieuzer cross compliance;
- Anticyclisch maken; meer gericht op lage inkomens
- Milieucriteria in toekenning;

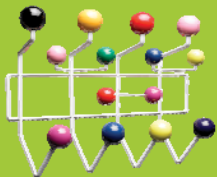

Case renovatiepremie: doelstellingen

1. Verhogen van het aantal gezinnen in Vlaanderen dat eigenaar is van de woning waarin ze wonen (74,4% in 2005)
2. Verbeteren van de woningkwaliteit in Vlaanderen
3. Heropleving van woonkwaliteitsarme buurten
4. Voor financieel kwetsbare eigenaars mogelijk maken hun woning te behouden of te onderhouden (Woningdecreet: focus op de armsten) en algemener: betaalbaarheid van wonen bevorderen.

- Additionaliteit beperkt: schatting 15-30%;
- Effect op eigendomsverwerving zeer klein;
- Woonkwaliteit: te weinig gericht
- Opwaardering van buurten: verwaarloosbaar;
- Woonarmoede:
  - Inkomensgrenzen te ruim (middenklasse; 8ste deciel)
  - Probleem in private huurmarkt (7%-30%)
- Het beoogde progressief effect is niet aanwezig. Geen selectiviteit naar lage inkomens.

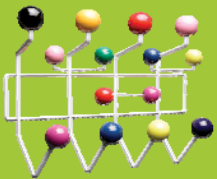

neveneffecten

- Geen positief milieueffect (is ook geen doelstelling);
- Aanpasbaarheid, zwartwerk, groei, tewerkstelling: geen of verwaarloosbaar effect
- Enige 'grote' neveneffect: impact op overheidsbudget.

Hervormingen: andere bestemming van 125 mio

- 'huursubsidie' en 'meer sociale woningen' halen een veel hogere score dan huidige RP;
- RP met strengere modaliteiten scoort vrij goed;

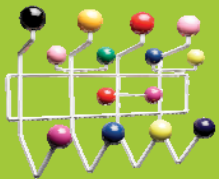

Conclusie van de case RP

- Premie is te breed om gedragsturend te kunnen zijn;
- Gericht op middenklasse;
- Conclusie: potentieel niet ingevuld.

Aanbevelingen:

- Woonkwaliteitsnormen;
- Inkomensgrenzen;
- Prefinanciering of belastingkrediet;
- Kadastraal inkomen;
- Vrijgekomen budget gebruiken voor huursubsidie

Conclusie voor de methodologie

- Effectiviteit-neveneffecten;
- Kwalitatieve inschatting op kwantitatieve vragen;
- Complexiteit;
- Meer dan quickscan, maar vervangt geen economische impactstudies. Wel nut in de vorm van casestudies die diepgaand worden uitgewerkt.

